

”Vi vinner rättvist”

En studie i lokala sportjournalisters hantering av de journalistiska yrkesidealen.

Joel Abrahamsson
vt 2017

Examensarbete, 15 hp

Examensarbete och granskande journalistik, 30 hp

Handledare: Johan Jarlbrink

Abstract

Title: The home team won fair and square – a qualitative analysis of the level of objectivity in Swedish local sports journalism.

In Sweden sports journalism has been criticised among many for lacking professionalism and sports journalists have been accused of being both restricted and biased. Especially in local sports journalism the issue is said to be even more prominent. Through a qualitative discourse analysis the main purpose of this essay is to study the standard of objectivity in Swedish local sports journalism.

Thirty two randomly selected articles written in ten local newspapers after ten games in Swedish football's top division Allsvenskan were read and analyzed during the study. In relation to the professional ideals of journalism some major themes of shortcomings were discovered and categorized. The most significant was the lack of hearing both sides. The reporting was very one-sided in a way that most of the time favored the local team. From an objective view questionable reporting was also found when it came to the inclusion and exclusion of certain in-game situations but also in what surrounding circumstances the journalists chose to aim their focus on.

Uncertainties were likewise exposed in the amount of personal opinions being shown by the author.

Keywords: local sports journalism, objectivity, qualitative analysis, discourse analysis, football, allsvenskan, framing

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställningar.....	2
2. Teori och tidigare forskning	3
2.1 Westerståhls objektivitetsteori.....	3
2.2 Journalistiska yrkesideal	4
2.3 Objektivitetsidealet i praktiken.....	5
2.4 Framing.....	8
2.5 Sportjournalistik, gestaltningar och ideal.....	9
2.6 Tidigare uppsatser.....	10
3. Metod	12
3.1 Kvalitativ innehållsanalys.....	12
3.2 Diskursanalys.....	12
3.3 Analysprocessen.....	14
3.4 Urval och avgränsningar.....	14
3.5 Urvalsprocessen.....	15
3.6 Matcher och material.....	16
3.7 Metoddiskussion.....	17
4. Resultat och analys	19
4.1 Ensidig rapportering.....	19
4.1.1 Matchtolkningar.....	19
4.1.2 Matchsituationer.....	21
4.1.3 Sammanfattning.....	22
4.2 Skiljaktigheter i gestaltning.....	23
4.2.1 Omständigheter.....	23
4.2.2 Matchsituationer.....	24
4.2.3 Sammanfattning	25
4.3 Personligt engagemang.....	25
4.3.1 Lokalpatriotiskt engagemang.....	26
4.3.2 Egna värderingar.....	27
4.3.3 Journalisten som motpart.....	28
4.3.4 Sammanfattning.....	29
5. Slutdiskussion	30
5.1 Förslag till vidare forskning.....	32
6. Källförteckning	34
6.1 Tryckta källor.....	34
6.2 Referensartiklar.....	35
6.3 Webbsidor	36
6.4 Tidigare uppsatser.....	36
6.5 Analysmaterial.....	36

1. Inledning

Sportjournalistiken har mött kritik från flera håll där den kallats både ensidig och oprofessionell. Till exempel efter att Sveriges Televisions *Uppdrag granskning* rapporterat kring doping inom skidsporten och programledaren Janne Josefsson, i en intervju med tidningen Resumé, hävdade att sportjournalister är partiska, reserverande och har tagit idrottarnas och idrottens parti (Thambert, 2013). I Journalisten skriver Kjell Hägglund en debattartikel där han hävdar att sportjournalisterna måste neutralisera sin rapportering. Hägglund lyfter motstridigheten i att Sveriges Television på grund av jäv tvingat bort Karin Hübinettes som programledare för *Agenda* då hennes syster blivit statsråd i regeringen. Samtidigt står erkände sportskribenten Lasse Anrell i Allsvenska fotbollslaget Hammarbys hejklack (Hägglund, 2010).

Lasse Anrell, ledande sportkrönikör i landets största dagstidning tillika välkänt högaktiv Hammarby-supporter, har i år drivit hård kampanj mot AIK och Djurgården för deras huliganproblem – samtidigt som han på bild poserat iklädd Hammarbyhuliganernas T-shirt med texten "Krita en 5:a".

Kjell Hägglund, Journalisten.

Professorn och medieforskaren David Rowe menar att dagens sportjournalister utifrån sin journalistiska yrkesroll förväntas skildra matcher, evenemang och tävlingar allsidigt och opartiskt. Samtidigt förväntas de också hylla sportstjärnor och lag, nästan med samma engagemang som deras fans. Rowe skriver att balansgången mellan den journalistiska uppgiften och rollen som supporter är en motstridighet som till viss grad också kan förekomma inom andra av journalistikens genrer, men är speciellt påtaglig inom just sportjournalistik (Rowe, 2004:38).

Problematiken blir kanske extra tydlig inom lokala medier. Lokaltidningarnas skribenter ska i enlighet med den yrkesmässiga rollen som journalist skriva om det lokala laget både sakligt och opartiskt trots att det kan sticka i ögonen på lokaltidningens läsare. Maria Nordström, Sundsvalls Tidning, skrev 2008 om en del av de svårigheter lokala sportjournalister ställs inför (Nordström, 2008).

Och om objektivitet handlar om att inte ha några känslor för personer och klubbar i sportens värld så blir det jäkligt svårt, speciellt för många av oss som jobbar på lokaltidning. Vi har ju i stort sett att göra med samma personer och lag år ut och år in. Själv är jag uppväxt här i Medelpad och

vilka lag tror ni det är jag följt mest genom åren? Jo, samma som jag nu bevakar.

Maria Nordström, Sundsvalls Tidning.

Motstridigheterna slutar inte heller där då de lokala tidningarna i stor utsträckning till och med är sponsorer till ortens klubbar. Det innefattar även lag i de allra högsta serierna, däribland fotbollens Allsvenskan (SvenskaFans, 2007). Bland annat står Borås Tidning som guldsponsor till IF Elfborg (IF Elfsborg, 2017), Mittmedia till Gefle IF (Gefle IF, 2017) och både Expressens Kvällsposten och Helsingborgs Dagblad listas som samarbetspartners till Helsingborgs IF (Helsingborgs IF, 2017). Sportjournalisternas arbete innebär alltså i många fall inte bara att kritiskt granska den egna ortens lag, utan också att granska ett lag som sponsras av journalistens egna arbetsgivare.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka hur lokala sportjournalister i sitt yrke förhåller sig till de journalistiska yrkesidealen som bland annat innebär att vara opartiska återgivare av verkligheten. Därför ställs följande huvudfrågeställning:

Hur förhåller sig lokala sportjournalister till det journalistiska objektivitetsidealet?

För att svara på huvudfrågeställningen ställs följande underfrågor:

- *Finns skillnader i hur olika lokaltidningar skildrar samma matcher med lag från deras respektive orter?*
- *Gestaltas matcher utifrån ett för det lokala laget fördelaktigt perspektiv?*
- *Vilka parter kommer till tals?*
- *Finns det tecken på personligt engagemang i rapporteringen?*

2. Teori och tidigare forskning

I kapitlet presenteras de teoretiska utgångspunkter som anses mest relevanta för undersökningen. Det innefattar en genomgång av Jörgen Westerståhls objektivitetsteori i syfte att redogöra för begreppet objektivitet och dess innebörd. De journalistiska yrkesidealen beskrivs för att förklara journalistikens förväntningar på objektivitet. Kapitlet sammanfattar även hur forskning visat att det journalistiska objektivitetsidealet tillämpas i praktiken samt begreppet framing och hur media beroende på dess gestaltning av verkligheten kan göra olika intryck på dess mottagare.

2.1 Westerståhls objektivitetsteori

När statsvetaren Jörgen Westerståhl försöker definiera objektivitetsbegreppet delar han i första hand in det i kategorierna fakta och opartiskhet. De delas i sin tur in i underkategorierna sanning, relevans, balans och neutralitet. Studien har valt att främst ta begreppen sanning, balans och neutralitet i beaktning då relevans i det här fallet kan vara svårt att analysera eftersom hur relevant en nyhetsartikel är kan bero på både föregående och efterföljande händelser.

Begreppet sanning beskriver Westerståhl som graden av överensstämmelse mellan medias rapportering av en händelse och den verkliga händelsen. Han hävdar att det i vissa fall inte finns någon absolut sanning utan att det då handlar om att komma så nära sanningen som möjligt (Westerståhl 1983:415). Sanningshalten kring skildringen av fotbollsmatcher eller sportevenemang kan vara svåra att bedöma och undersökningen avser därför att jämföra hur väl de olika parternas återgivningar stämmer överens med varandra. Vidare beskriver Westerståhl begreppet balans genom att förklara det handlar om hur många olika perspektiv en artikel ger och att det innebär att alla sidor av en konflikt får komma till tals (Westerståhl 1983:419). I studien tas balansen i beaktning genom att se hur olika parter ges möjlighet till sin ståndpunkt. Neutralitet innebär enligt Westerståhl att skribenten själv inte tar ställning eller yttrar sina egna åsikter kring det rapporterade ämnet eller den rådande konflikten (Westerståhl 1983:420). Undersökningen ska i enlighet med det analysera huruvida de lokala sportskribenterna tillåter förekomsten av egna värderingar i rapporteringen.

Att notera är att Westerståhls definition av objektivitetsbegreppet kommer tas i beaktning men att journalistiken inte nödvändigtvis förhåller sig till det i praktiken. Något som redovisas i kapitlerna för de journalistiska yrkesidealen och objektivitetsidealet i praktiken.

2.2 Journalistiska yrkesideal

Journalistikens syfte är att förse läsarna eller tittarna med den information de behöver för att vara fria och självstyrande (Häger, 2014:30). Journalisterna har ett uppdrag som innebär att granska makthavarna, söka sanningen och förmedla den till läsarna. Således har de kommit att kallas den tredje statsmakten, efter riksdag och regering (Häger, 2014:28).

För att en demokrati ska fungera måste det finnas ett forum för debatt och en dubbelriktad informationsförmedling. Medborgarna behöver information om makthavare och samhälls skeenden på samma sätt som makthavare behöver underrättas om aktuella samhällsproblem samt medborgarnas åsikter och värderingar. Trots att medielandskapet förändrats kvarstår alltid dessa demokratiska behov (Nord & Strömbäck, 2004:17). Beroende på vilken typ av demokrati som efterfrågas skiljer sig de krav som ställs på medierna och journalistiken (Nord & Strömbäck, 2004:21). Det finns ett flertal olika demokratimodeller som innebär varierade kriterier för mediernas funktion (Nord & Strömbäck, 2004:19). Gemensamt för många av modellerna är föreställningen att medierna ska fungera som ett forum för debatt och diskussion och förse läsare och tittare med så sanningsenliga och opartiska återgivning av verkligheten som möjligt (Nord & Strömbäck, 2004:21). Journalisterna ska återge hur de uppfattar verkligheten men inte tala om hur verkligheten borde vara. Det ingår inte i den journalistiska uppgiften att försöka erbjuda lösningar på de samhälleliga bekymmer journalisterna rapporterar om. Journalisten förväntas stå neutral i förhållande till vem som gynnas eller missgynnas av en nyhet, så länge den är sanningsenlig och relevant (Häger, 2014:26). De ska heller inte låta det underhållningsorienterade medieinnehållet tränga undan journalistiken (Nord & Strömbäck, 2004:21). Om journalistiken till slut bara behandlar lättsamheter och skvaller med högt underhållningsvärde, handlar det inte längre om journalistik utan istället sagoberättande och yrkesidealen blir blott en samling betydelselösa ord (Häger, 2014:30).

Grunden till journalistikens professionalisering är utvecklingen av de gemensamma yrkesidealen och yrkesnormerna. Det är en föreställning bland journalister om hur yrket ska utföras och vilka värderingar som ska vara vägledande. En lång tids strävan efter professionalisering, ideal och identitet har utvecklat en rad gemensamma uppfattningar kring vilken roll journalistiken ska spela i samhället. Den journalistiska etiken har utvecklats av journalisterna själva som ett skydd mot extern påverkan och de pressetiska reglerna kan därför ses som yrkesideal i praktisk form (Nord & Strömbäck 2004:182-183). Pressetik avser de värden som massmedia bör värna om i

nyhetsförmedling och opinionsbildning, exempelvis den korrekta och allsidiga rapporteringen (Häger, 2014:345). Enligt de spelregler Björn Häger redovisar i boken *Reporter: en grundbok i journalistik* får journalister givetvis ha politiska åsikter, vara medlemmar i politiska partier och till och med skriva propagerande debattartiklar. Däremot kan de inte samtidigt bevaka samhällets politiska frågor i nyhetsjournalistiken. På samma sätt kan journalister inte vara medlemmar i opinionsbildande organisationer och samtidigt skriva artiklar om de frågor som dessa driver. Modern svensk presstradition anser det oförenligt att vara politiskt aktiv och samtidigt bevaka politiken. För att undvika jäv ska journalister heller inte bevaka frågor som de är starkt personligt engagerade i och att nivån på aktivitet måste avgöra hur stor konflikten är (Häger, 2014:359).

Journalistikens främsta åtagande är sanningen och dess främsta lojalitet är till medborgarna. Journalisterna måste vara oberoende av de bevakade och måste fungera som självständiga granskare av makten. De ska hålla nyheterna allsidiga och se till att de ges rimliga proportioner samtidigt som de också ska sträva efter att rapportera vad som är viktigt på ett intressant och relevant sätt (Häger, 2014:30). Korrekt och allsidig nyhetsrapportering är ett krav för att behålla allmänhetens förtroende för massmedierna (Häger, 2014:347). En huvudregel är att ett påstående fordras bekräftas av minst två av varandra oberoende källor för att anses vara trovärdigt. Regeln gäller främst då någon part kan ha anledning att förvrida eller undanhålla sanningen (Häger, 2014:285). Inom källkritik talar man om tendens och att en källa kan beskrivas som tendentiös då källan kan ha ett intresse av att på något sätt förvränga eller återge en viss bild av verkligheten. Björn Häger skriver därför att i huvudsak misstänkt tendentiösa uppgiftslämnare måste kompletteras med andra källor för att uppgiften inte ska betraktas som intetsägande (Häger, 2014:186). Journalister ska alltid sträva efter att höra båda sidor, återge alla parterers ståndpunkt och ge personer som kritiserats möjlighet att bemöta kritiken (Häger, 2014:348). Journalistisk hederlighet innebär också att låta den kritiserade komma till tals med de bästa och mest relevanta argumenten. Om den kritiserade inte går att nå och därför inte kan bemöta kritiken har tidningarna oftast som princip att redogöra för detta (Häger, 2014:354).

2.3 Objektivitetsidealet i praktiken

Journalistiken misstänks ofta för att vara partisk och anses gynna vissa partier och åsikter. Även i Sverige anklagas journalistiken för att vara både ideologisk och färgad av partipolitiken. Kritiken riktas från den politiska vänstern ofta mot att medierna är privatägda och kommersiella, att de har en borgerlig tillhörighet och behov att anpassa sig efter de annonserande företagen. Högers kritik riktas ofta mot att journalisterna politiskt står till vänster om allmänheten. Jesper Strömbäck,

professor i journalistik och politisk kommunikation, menar att även om båda sidorna har rätt i sak ligger medieägarnas intresse inte i att påverka politiskt, utan istället att nå ut till en så stor publik som möjligt och på så sätt göra ekonomiska vinster. Det innebär enligt honom att det inte är lönsamt att medier som är tänkt att vända sig till hela befolkningen formas för att gynna ett visst parti, en viss politik eller en viss ideologi. Han skriver också att kritikerna ofta underskattar betydelsen av de journalistiska yrkesidealen som daglig rutin. Genom både utbildning och arbete formas journalisterna av de rådande värderingarna. De är medvetna om att journalistiken riktas mot en politiskt blandad publik och att det vore oprofessionellt att låta egna åsikter påverka arbetet. Resultatet av dessa faktorer innebär att varken ägarna eller journalisterna syftar att påverka det journalistiska innehållet att systematiskt påverka det journalistiska innehållet. Både utländsk och svensk forskning stöder detta, då det i väldigt få fall visat sig att journalistiken i de breda nyhetsmedierna systematiskt gynnat något parti eller någon ideologisk inriktning (Strömbäck, 2015:178-179). Däremot visar Kent Asps undersökningar på svenska medier att något parti gynnas eller missgynnas vid varje valrörelse, men också att det inte gäller samma partier i de olika valrörelserna. Utifrån studierna kan journalistiken inte klassas som varken partisk eller neutral. Jesper Strömbäck skriver att skillnaderna i rapporteringen inte beror på politiska eller ideologiska syften, utan istället på för tillfället rådande nyhetsvärdering och anpassning till nyhetsformatet (Strömbäck, 2015:180).

Grundsynen på journalistisk objektivitet uppfattar fakta och värderingar som två skilda saker. Journalistiken ska idealistiskt fokusera på att beskriva händelser så nära sanningen och så faktabaserade som möjligt. Enligt Lars Nord och Jesper Strömbäck räcker det däremot ibland inte att bara förlita sig på kända fakta. Helt enkelt för att de vissa gånger inte finns eller för att de inte tillför hela bilden till berättelsen. De skriver att vore det så att all journalistik uteslutande sågs som faktabaserad skulle nyhetskällorna också tillskrivas väldigt stor makt i definitionen av vad som är verkligheten. Ibland behövs även tolkningar och analyser, för att på ett meningsfullt sätt kunna återge berättelser till lyssnare och läsare. Samtidigt skriver de att journalisterna i de fall när återgivning övergår till tolkning och analys tydligt bör signalera till läsaren att så är fallet. Vanligtvis, tydligast och enklast genom att artiklarna exempelvis märks med vinjetten ”analys” eller liknande. Genom att göra på det viset skickar mediet en signal till läsarna att artikeln i fråga skiljer sig från den traditionella nyhetsartikeln och avviker från den objektiva journalistikens norm (Nord & Strömbäck, 2004:277).

Även om de pressetiska reglerna slår fast massmediernas krav på korrekt och allsidig nyhetsvärdering så visar forskning att journalistiken inte speglar verkligheten som den är. Journalistik är istället formade berättelser som i samspel med journalistiska normer och värderingar också ska möta de olika mediernas egna behov (Strömbäck, 2015:178). Det finns också undantag från regeln att journalistiken inte är ideologiskt färgad. Det handlar då om samhällets kulturella och sociala normer. De värderingar som uppfattas omfatta i princip samtliga medborgare. För svensk del innefattar det till exempel alla människors lika värde, demokratiska rättigheter och statens ansvar för människans välfärd (Strömbäck, 2015:181).

Daniel Hallin menar i en teori att frågor där det finns en grundläggande enighet i samhället kan placeras i en sfär kallad konsensus. Det innebär åsikter, värderingar eller företeelser som ingen eller väldigt få ifrågasätter, då journalisterna inte känner behov av att vara kritiska eller låta båda sidor komma till tals. Journalisterna är i den meningen partiska till förmån för de etablerade kulturella och sociala normerna. De bidrar på så sätt till att definiera och förstärka normaliteten, vad som anses oacceptabelt och vad som anses vara självklart (Strömbäck, 2015:181). Journalistiken bidrar på samma sätt till normsättningen genom att inte ge utrymme åt de åsikter, värderingar eller företeelser som anses vara starkt avvikande från den allmänna uppfattningen. Samhälleligt kan det exempelvis handla om högerextrema, rasistiska eller de kriminellas ståndpunkter. Enligt många förtjänar inte dessa den legitimitet som publiciteten kan bidra med (Strömbäck, 2015:182). Inom den lokala sportjournalistiken kan detta innebära motståndarlagets åsikter, synvinklar och matchbilder då dessa kanske inte överensstämmer med uppfattningen hos den lokala tidningens läsare. Tankesättet och en anledning till att många trots allt anser medierna vara partiska kan förklaras med något som kallas *hostile media effect*. Det innebär kortfattat att läsarna uppfattar synpunkter som de själva inte sympatiserar med som partiska. De tolkar alltså mediernas inställning som fientlig gentemot den egna åsikten. Precis som skönheten ligger i betraktarens öga kan också antagandet om medias partiskhet göra det. Så länge media skriver om sådant som läsaren samtycker med kritiserar de enligt teorin inte rapporteringen som partisk (Strömbäck, 2015:183).

Sammanfattningsvis kan den politiska nyhetsjournalistiken alltså inte beskrivas som neutral, men inte heller som partipolitiskt partisk. Istället är journalistiken partisk till förmån för nyhetsberättelser och gestaltningar i anpassning till medieformat, berättartekniker och nyhetsvärderingar (Nord & Strömbäck, 2004:281).

2.4 Framing

Framing kan definieras som hur en fråga eller händelse ramar in, gestaltas och ges en specifik innebörd, men också om den process som leder fram till den förståelsen. Framing kan också förklaras som att skribenten lyfter fram vissa aspekter ur en uppfattad verklighet i en kommunicerande text och kan på så sätt uppmärksamma ett visst problem, en viss orsakstolkning eller en viss lösning på problemet. Små förändringar i en text kan påverka hur mottagaren tar emot informationen. En händelse kan tolkas på olika sätt och därför också förmedlas vidare utifrån skilda iakttagelser. Politiker vill ofta påverka medborgarnas uppfattning genom att uttrycka sina gestaltningar i massmedierna (Shehata, 2004:327-328). Det är samtidigt viktigt att ta i beaktning att framing kan förekomma både som resultat av exempelvis politiska partiers medvetna strategier, men också mer omedvetet i till exempel journalistens eller redaktörens nyhetsvärdering (Shehata, 2004:328).

Framing kan handla om hur ord, uttryck eller fraser som egentligen är likvärdiga i betydelse kan tolkas och uppfattas olika av mottagaren, så kallade ekvivalensgestaltningar (Shehata, 2004:328). Ett enkelt exempel är om skribenten skriver att läktarna är halvfulla eller halvtomma, det betyder samma sak men kan uppfattas olika av läsaren.

Ett känt experiment som tydliggör ekvivalensgestaltningar är Kahneman och Tverskys (1984) där deltagarna fick värdera ett åtgärdsprogram som skulle hantera spridningen av en dödlig sjukdom. Två grupper fick utifrån ett innehållsmässigt identiskt förslag ta ställning till programmet. Presentationen av åtgärdsprogrammet skilde sig däremot mellan grupperna. I den ena gruppen fokuserade presentationen på hur många som kunde räddas och i den andra låg fokus på hur många som riskerade att förlora sina liv. Beroende på presentationen varierade stödet avsevärt även om åtgärdsprogrammets hävdade resultat var detsamma i båda fallen (Shehata, 2004:328-329).

Sakgestaltningar innebär istället gestaltningar så som politiker, partier och organisationer använder det i sin opinionsbildning. Aktörerna definierar verkligheten på olika sätt för att påverka debatten till sin fördel genom att lyfta fram sina värderingar och ideologier. Det handlar inte längre om olika varianter av samma information utan istället hur informationen kan skildras på olika sätt för att främja det egna syftet (Shehata, 2004:329).

Nord och Strömbäck skriver i *Medierna och demokratin* om en studie som visade hur två

konkurrerande sakgestaltningar kunde påverka människors inställning till Ku Klux Klan. Vissa av deltagarna fick ta del av nyheter som beskrev en Ku Klux Klan-demonstration som en yttrandefrihetsfråga medan de andra fick ta del av nyheter som gestaltade demonstrationen som en allmän ordningsfråga. De som utsatts för yttrandefrihetsgestaltningen visade större tolerans gentemot Ku Klux Klan än de som sett demonstrationen som en ordningsfråga (Shehata, 2004:329). På samma sätt kan läsarens tolkning av en match variera beroende på om journalisten skriver att stadens lag ”vunnit med ett mål, trots bortalagets enorma forcering i slutminutrarna” eller ”att de bara vunnit med ett mål, trots de många skapade målchanserna i matchens inledning”.

Framing i någon form förekommer i all nyhetsrapportering eftersom allt gestaltas och framställs på något sätt (Shehata, 2004:327). Undersökningen kommer därför i första hand studera hur förekomsten av framing i artiklarna påverkar framställningen av det lokala laget. Det kan gälla lagets insatser i matcherna eller spelarnas inblandning i tvivelaktiga situationer. Det kan också innebära att tidningarna vid förluster väljer att fokusera på något annat än matcherna i sig, ovissa förhållanden eller förmildrande omständigheter.

2.5 Sportjournalistik, gestaltningar och ideal

David Rowe menar att det kan innebära extra svårigheter att inom sportjournalistiken uppfylla de journalistiska yrkesidealerna just på grund av de annorlunda och särskilt motstridiga krav som ställs på sportjournalisterna. De ska i enlighet med yrkesrollen vara objektiva reportrar och granskande utredare. Samtidigt kan de förväntas vara förespråkare för lag, orter, spelare och supportrar (Rowe, 2004:38). Kathryn T. Stofer, James R. Schaffer och Brian A. Rosenthal skriver i boken *Sports Journalism: an introduction to reporting and writing* att sportjournalister är journalister som skriver om sport och är skyldiga att förstå både sportens och journalistikens regler (Stofer, Schaffer & Rosenthal, 2010:XI).

Politiskt aktiva journalister anses olämpliga att bevaka politiska frågor och ska heller inte vara starkt personligt engagerade i de frågor som behandlas. Inte heller ska de rapportera kring evenemang som ordnas av föreningar där de själva är aktiva (Häger, 2014:359). Ändå ser vi inom sportjournalistiken så tydliga exempel som i inledningen, där framstående sportjournalister står på läktaren och supportrar vissa av lagen de själva är ämnade att bevaka.

Precis som politiker söker genomslag för sin gestaltning i medierna kan också sportjournalister antas ha anledning att driva sin agenda. Sportjournalister som parallellt supportrar ett särskilt lag

eller som helt enkelt inte vill hamna på kant med idrottare och idrottsorganisationer i sitt kontaktnät. De kan antas vara starkt motiverade att förmedla nyheterna på ett sådant sätt så att de inte stöter sig med sina kontaktpersoner eller får laget de supportar att framstå i dålig dager och framförallt på lokal nivå är det problematiskt för sportjournalister att vara både kritiska och kritiskt granskande. Risker att försämma relationer med bland annat spelare och klubbar är där än större. Som följd av detta kan journalistens neutrala ställning påverkas, just av rädsla att förlora det i många fall smala kontaktnät av intervjupersoner som finns inom den lokala idrottskretsen (Rowe, 2004:51). Stofer, Schaffer och Rosenthal lyfter vikten av att sportjournalister bygger upp goda relationer med sina källor just eftersom de i jobbet blir väldigt beroende av sina källor. Även om författarna skriver att relationen inte får bli för vänskaplig, menar de samtidigt att journalisten bör träffa källorna, framförallt tränare, även utanför jobbet för att på så sätt förbättra relationen och det ömsesidiga förtroendet (Stofer, Schaffer & Rosenthal, 2010:50). Yrkesidealen förespråkar istället att journalister förhåller sig oberoende av sina källor (Häger, 2014:29-30).

Lokala sportjournalister kan också tänkas möta kritik från tidningens läsare vid tillfällen då de i sin yrkesroll granskar det lokala laget eller publicerar kritik gentemot det lokala laget. Begreppet *hostile media effect* syftar till att läsarna i större utsträckning uppfattar åsikter som avviker från deras egna som partiska (Strömbäck, 2015:183). Det kan innebära att lokala supportrar tolkar kritik gentemot ortens lag som stötande. En så kallad neutral rapportering kring det lokala laget kanske istället anses partisk av de lokala supportrarna i de fall då de strider mot deras egna uppfattningar. Det kan i sådana fall ses som ytterligare motivation för journalisten att tona ned sin rapportering.

2.6 Tidigare uppsatser

Studier inom den lokala svensk sportjournalistikens förhållande till objektivitetsidealet har gjorts. Bland annat analyserade Benjamin Troff och Joakim Öhrlin förekomsten av framing i Barometern, lokal tidning för Kalmar och således Kalmar FF. Rasmus Ahlberg, Isak Boström och Adam Lundberg har utifrån en jämförande textanalys kring rapporteringen av två ishockeylag gjort en kvalitativ studie i lokala sportjournalister syn på objektivitetsidealet. Däremot har inte det inte återfunnits någon mer omfattande studie som gjort den jämförande undersökningen mellan två lokala tidningar som står på var sin sida i rapporteringen kring samma händelse. På så sätt uppdragas också de eventuellt olika skildringar av verkligheten som en bristande objektiv rapportering kan leda till. Undersökningen tydliggör också hur omfattande de eventuella bristerna gentemot objektivitetsidealet egentligen kan vara då tanken är att behandla betydligt fler lag och tidningar.

I uppsatsen “Det han gjorde sedan har ingen tidigare upplevt” undersöker författarna Benjamin Troff och Joakim Öhrlin förekomsten av framing inom den lokala sportjournalistiken. Texter i det allsvenska fotbollslaget Kalmar FF:s lokala tidning Barometern studeras med en kvalitativ innehållsanalys. Sammanfattningsvis har de observerat ställningstaganden, förstärkta budskap och egna bedömningar från skribenterna som kan anses strida mot objektivitetsidealet. De menar också att sportjournalistiken till viss del förväntas vara mer färgad än övrig samhällsjournalistik samtidigt som väldigt många efterfrågar en seriösare sportjournalistik (Troff och Öhrlin, 2015).

Rasmus Ahlberg, Isak Boström och Adam Lundberg gör en kvalitativ studie av lokala sportjournalisters förhållande till objektivitet. De vill ta reda på hur journalisterna möter kraven på objektivitet och hur det återspeglas i rapporteringen om det egna laget. En textanalys av lokaltidningarnas rapportering kring SM-finalserien i ishockey mellan Färjestads BK och Skellefteå AIK står som grund för djupgående intervjuer med de involverade skribenterna. I slutsatserna reflekterar de just kring objektivitetens innebörd och huruvida absolut objektivitet ens existerar (Ahlberg, Boström och Lundberg, 2014).

De tidigare uppsatserna används i studien förutom inspiration till det egna forskningsområdet främst som underlag till förslag för kommande undersökningar inom den lokala sportjournalistikens område.

3. Metod

Metodavsnittet förklarar vilket urval, vilka avgränsningar och vilka metoder som används i studien för att i samspel med teorierna uppfylla syftet och besvara frågeställningarna. Undersökningen utgår ifrån en kvalitativ innehålls- och diskursanalys med ett tematiskt tillvägagångssätt.

3.1 Kvalitativ innehållsanalys

Kvalitativa undersökningar syftar till att ta reda på hur något är beskaffat, vilka egenskaper något har (Hartman, 1998:272). Syftet och frågeställningarna bestämmer vad som är av intresse och undersökningen formas efter det (Hartman, 1998:277).

Ordet innehållsanalys har flera olika betydelser. Dels som ett övergripande begrepp för analyser som område, men också som en speciell analysteknik. Innehållsanalysen som analysteknik fungerar extra väl när det gäller massmedier men kan appliceras på ett stort urval av texter (Watt Boolsen, 2007:93). Sigmund Grønmo skriver att en kvalitativ innehållsanalys kan tyda argument, ståndpunkter, attityder och värderingar (Grønmo, 2006:132). Metoden lämpar sig väl då studiens avsikt bland annat är att upptäcka eventuellt återkommande mönster av skribenters egna ställningstaganden, åsikter eller bedömningar i texterna. Exempel då sportjournalisternas egna värderingar kan förekomma i texterna är vid resonemang kring matchbilder eller matchsituationer men också vid känslomässiga uttryck över matchernas utgång.

Generellt innebär en kvalitativ innehållsanalys att klassificera utvalda textcitat eller andra innehållselement i syfte att belysa specificerade problemställningar. Exempelvis vilka ställningstaganden och ståndpunkter som utifrån dessa problemformuleringar spelar en central roll för analysen. Den kvalitativa innehållsanalysen är ofta en metod som används i samband med diskursanalysen, som tar sikte på att avslöja att texterna som helhet är strukturerade utifrån större tankemönster och sociala konstruktioner (Grønmo, 2006:132).

3.2 Diskursanalys

Den franske sociologen Michael Foucault definierar begreppet diskurs som ”praktiska handlingar som systematiskt formar de objekt de talar om” (Foucault, 1972:58). Diskursbegreppet beskrivs som den sociala konstruktionen av verkligheten. De sociala aktörerna förmodas hela tiden ange betydelsen och innebörden av de sociala fenomenen och situationerna. Situationer som är sedda med de sociala aktörernas ögon. De vetenskapsteoretiska och vetenskapssociologiska

diskussionerna, vad som finns och vad man kan veta, är centrala i diskursteori och diskursanalys och diskursanalysen är därför i hög grad en språklig analys (Watt Boolsen, 2007:170).

En diskursanalys kan användas för att undersöka språkets förmåga att konstruera verkligheten (Watt Boolsen, 2007:169). Analysformen kan också användas för att söka återkommande mönster och variationer av dessa mönster i texterna (Watt Boolsen, 2007:174). Undersökningen avser att beakta möjliga skiljaktigheter i hur journalisterna valt att gestalta matcherna och alltså hur de valt att skildra verkligheten. Analysen kommer ta hänsyn till huruvida det finns skillnader i vilka av matchernas höjdpunkter och skeenden de olika tidningarna valt att lägga fokus på men också hur de språkligt återger dessa händelser eftersom det kan påverka mottagarens bild av matchen.

Undersökningen har utgått från delar av den brittiske lingvisten Norman Faircloughs modell för diskursanalys och beståndsdelarna rörande text och diskurs. Faircloughs analys bygger på påståendet att allt språkbruk är kommunikativa händelser där diskurser produceras och reproduceras. Analysen är textorienterad och lingvistisk och språket blir således verktyget i de diskursiva studierna (Winther Jörgensen & Phillips, 2000:70, 2000:74). Texterna har analyserats med modalitet och specifika ordval i åtanke. Modalitet handlar om med vilken grad av övertygelse berättaren återger informationen. Genom varierande betoning kan en text ges olika betydelse och på så sätt påverka läsarens syn på textens sanningshalt. Faktisk modalitet innebär att information presenteras som absolut sanning (Fairclough, 2010:106-107 Winther Jörgensen & Phillips, 2000:87-88). Fairclough menar att massmedier på detta sätt tenderar att presentera tolkningar som om de vore fakta (Fairclough, 2010:107). Studien avser ta modalitet i beaktning för att tolka med vilken grad av övertygelse eventuella egna reflektioner och värderingar förekommer. Huruvida skribentens ord antas vara tillräckliga för att återspegla verkligheten eller om de kompletteras med exempelvis faktabaserade och statistiska uppgifter för att förstärka tillförlitligheten. Graden av modalitet påverkar omedvetet läsarens uppfattning om textens sanningshalt (Fairclough, 2010:106-107 Winther Jörgensen & Phillips, 2000:87-88). Analysen har också tagit hänsyn till hur specifika ordval kan ge uttryck för det personliga engagemanget men även hur det eventuellt kan förstärka känslan av vi och dom i texterna. Tydligt exemplifierat genom att skribenter förslagsvis benämner det lokala laget som ”vi” eller motståndarlaget som ”dom”.

För analys av den diskursiva nivån har intertextualitet och interdiskursivitet tagits i beaktning. Intertextualitet innebär att hitta gemensamma mönster eller tendenser olika texter emellan och på så

sätt studera texternas förhållande till varandra. Interdiskursivitet innebär istället att lingvistiskt studera texterna och därefter dra slutsatser om de diskurser som ligger till grund för texterna. Analysen kan därför bilda en uppfattning om texternas förmåga att skapa och återskapa diskurser (Winther Jörgensen & Phillips, 2000:85-87). Denna studie avser undersöka tveksamheter gentemot de journalistiska yrkesidealen i enskilda texter men också samband och återkommande mönster av felaktigheter de olika texterna emellan. Undersökningen kan därigenom visa huruvida den sportjournalistiska diskursen existerar och formar de sportjournalistiska texterna, men också de sportjournalistiska texternas eventuella förmåga att producera och reproducera diskursen och på så vis sportjournalistikens yrkesidealistiska norm.

3.3 Analysprocessen

Vid analys av kvalitativa data är ett av de vanligaste angreppssätten en så kallad tematisk analys. En generell strategi vid tematiska analyser är att urskilja centrala teman och subteman i texterna. De olika teman och subteman som identifierats reflekterar de olika mönster och tendenser som återkommit i materialet (Bryman, 2011:528).

Artiklarna samlades in och lästes till en början med fokus på rubriker, ingresser och bildtexter. På så sätt uppenbaras snabbt hur skribenten valt att huvudsakligen gestalta matchen. Texterna lästes sedan långsamt, noggrant och betänksamt för att i enlighet med den kvalitativa innehållsanalysens intention under processen kunna observera återkommande mönster av yrkesidealistiskt tveksamma skiljaktigheter, ställningstaganden och gestaltningar (Grønmo, 2006:132). Med utgångspunkt i frågeställningarna delades sedan tolkade textutdrag och exempel in i tre olika huvudkategorier benämnda *ensidig rapportering*, *skiljaktigheter i gestaltning* och *personligt engagemang*. Beroende på hur utdragen exemplifierade huvudkategorierna delades de sedan i olika subteman. Huvudkategorin för ensidig rapportering delades in i *matchtolkningar* och *matchsituationer*. Skiljaktigheter i gestaltning delades in i *omständigheter* och *matchsituationer* och personligt engagemang uppdelades slutligen i de tre underkategorierna *lokalpatriotiskt engagemang*, *egna värderingar* och *journalisten som motpart*.

3.4 Urval och avgränsningar

Urvalet består av tio slumpmässigt utvalda matcher från säsongen 2016 i herrarnas Allsvenskan i fotboll. Mediarkivet Retriever, som är en nationell pressdatabas, används för att utifrån de matcherna finna samtliga av efterkommande dags matchartiklar i respektive lags största lokala

tidning sett till antalet upplagor. Av vissa anledningar, till exempel att vissa tidningar inte har söndagsupplagor, kan sökningen vid bristande resultat innefatta ytterligare en eller två dagar efter matchdatum. Sökningen innefattar både att söka på lagnamnen i arkivet samt bläddring i tidningen som också det är möjligt via mediearkivet.

Urvalet innefattar de artikeltyper där journalisten förväntas eftersträva de journalistiska yrkesidealen. Studien avser därför inte att undersöka den formen av texter där tidningen, i överensstämmelse med Nord och Strömbäcks teorier, tydligt signalerat att återgivningen istället övergått till tolkning och analys (Nord & Strömbäck, 2004:277). Därför utesluts exempelvis kolumner och krönikor, som är personligt skrivna texter med egna åsikter och tankar (Häger, 2014:539).

Studien inkluderar inte heller de matcher där lag från samma stad eller samma län, som har samma lokaltidning, möter varandra av den enkla anledningen att det skulle innebära att jämföra samma artiklar med varandra. Även de matcher med lag från Stockholm förbises då utbudet av både lag och tidningar är så pass stort att det innebär svårigheter att definiera en lokal tidning för just de lagen.

3.5 Urvalsprocessen

På Svenska fotbollsförbundets hemsida finns spelprogrammet för Allsvenskan 2016 (Svenska fotbollsförbundet, 2016). Matcherna är kategoriserade i spelmånaderna april, maj, juli, augusti, september, oktober och november. För att få fram en match startas urvalsprocessen varje gång med att lotta fram en av dessa månader.

Under månadsindelningen är matcherna sedan sorterade efter speldatum, där de tidigast spelade matcherna placerats högst upp på listan. Med listan som utgångspunkt slumpas en siffra fram som berättar vilken match analysen ska utföras på. Hur många siffror som ingår i lottningen beror på hur många matcher det spelats under den berörda månaden. Om det spelats 30 matcher slumpas en siffra mellan 1-30 fram och blir resultatet en nia betyder det att den nionde matchen på listan blir föremål för den vidare analysen.

Om ovanstående tillvägagångsätt innebär att valet faller på en match som inte möter studiens kriterier, exempelvis en match med ett lag från Stockholm eller ett derby, så upprepas

urvalsprocessen tills valet faller på en i undersökningssyftet lämplig match.

3.6 Matcher och material

Efter urvalsprocessen stod det klart att undersökningmaterialet bestod av sammanlagt 32 artiklar från tio olika lokaltidningar. De berörda lagen var Elfsborgs IF, Falkenbergs FF, Gefle IF, GIF Sundsvall, Helsingborgs IF, IFK Göteborg, IFK Norrköping, Jönköpings Södra IF, Kalmar FF, Örebro SK och Östersunds FK. Eftersom Hallands Nyheter utgick blev tidningarna sett till antalet exemplar således Barometern, Borås Tidning, Gefle Dagblad, Göteborgs-Posten, Helsingborgs Dagblad, Jönköpings-Posten, Nerikes Allehanda, Norrköpings Tidningar, Sundsvalls Tidning och Östersunds-Posten.

Kalmar FF – IF Elfsborg, 2016-04-10.

Till matchen hittades vid sökning från dagen efter matchen totalt fem artiklar. Tre stycken i Barometern och två stycken i Borås Tidning.

Jönköpings Södra IF – Gefle IF, 2016-04-17.

Vid sökning i Retriever från dagen efter matchen återfanns tre matchartiklar totalt, två i Jönköpings-Posten och en i Gefle Dagblad.

Kalmar FF – Helsingborgs IF, 2016-04-25

Tre artiklar i Barometern och en artikel i Helsingborgs Dagblad.

Gefle IF – Örebro SK, 2016-05-19.

Tre artiklar till analysen. En i Gefle Dagblad och två i Nerikes Allehanda.

IFK Göteborg – IFK Norrköping, 2016-05-19.

I Retriever fanns sammanlagt två matchartiklar som publicerats dagen efter matchen. En i vardera tidning, Göteborgs-Posten och Norrköpings Tidningar.

IFK Norrköping – Örebro SK, 2016-08-07.

Matchen bidrog med fem artiklar till undersökningen. Två i Nerikes Allehanda och tre i Norrköpings Tidningar.

Jönköpings Södra IF – IF Elfsborg, 2016-08-28.

I mediearkivet fanns fyra stycken artiklar som ingick i undersökningen. Tre stycken i Jönköpings-Posten och en i Borås Tidning.

Helsingborgs IF – IFK Norrköping, 2016-09-18

Vardera tidning bidrog med en artikel, Norrköpings tidningar och Helsingborgs Dagblad.

IFK Göteborg – Östersunds FK, 2016-09-26.

Tre artiklar till undersökningen varav två i Göteborgs-Posten och en i Östersunds-Posten.

Falkenbergs FF – GIF Sundsvall, 2016-10-15.

Vid sökning på dagen efter matchdatumet hittades inga artiklar i Hallands Nyheter. Däremot fanns en artikel ytterligare en dag efter matchen. Den tillsammans med de tre artiklar som publicerats i Sundsvalls Tidning renderade i fyra artiklar till undersökningen.

3.7 Metoddiskussion

Kvalitativa studier kritiseras ofta för att vara subjektiva. Det kan gälla både val, konstruktion och analys av data. Den kvalitativa studien blir svår att efterlikna och det är ofta svårt att undersöka ett tillräckligt stort antal för att möjliggöra generalisering av undersökningen. Den behöver nödvändigtvis inte representera en större population än just de undersökta fallen (Watt Boolsen, 2007:88). Det är ofta svårt för läsaren att förstå exakt hur undersökningen gått till och vad som legat till grund för de bedömningar som gjorts vilket minskar studiens trovärdighet (Watt Boolsen, 2007:89). Genom att presentera och motivera de val som gjorts samt återkoppla till befintliga teorier under hela undersökningsprocessen underlättas både möjligheterna och förutsättningarna för att efterlikna studien, dess bedömningar samt att återfinna det analyserade materialet.

En grundförutsättning vid användning av en tematisk analysmetod är att inte bestämma teman på förhand. Forskaren löper då risk att analysera materialet med utgångspunkt i sina egna föreställningar och tolka texterna utifrån ett i förväg förväntat resultat (David & Sutton, 2016:292). Därför har inte några förväntade mönster och teman bestämts innan analysen utan har istället fått träda fram utifrån det analyserade materialet när det stått klart vad som är relevant i förhållande till frågeställningarna.

Materialet är inhämtat från tio tidningar och kan därför inte bedömas som uteslutande representativt för hela Sveriges lokala sportjournalistik. Däremot kan ett representativt urval bestå av en subgrupp som på ett adekvat sätt speglar populationen (Bryman, 2011:179). Undersökningens tio tidningar är några av regionernas mest lästa och har en relativt god geografisk spridning även om norra Sverige blir underrepresenterat med Östersunds FK som nordligaste allsvenska fotbollslag. Därför kan studiens resultat i någon mån generaliseras på den lokala sportjournalistiken i stort. De berörda artiklarna kan också antas vara representativa gentemot den lokala sportjournalistiken som genre eftersom de alla är hämtade från just vällästa lokala tidningar. Alan Bryman skriver i Samhällsvetenskapliga metoder att de analyserade dokumenten bör motsvara kraven för autencitet och trovärdighet genom att verkligen vara vad de utger sig för att vara och inte misstänkas förfalskade på något sätt (Bryman, 2011:296). Att samtliga tidningarna har många läsare behöver nödvändigtvis inte bekräfta artiklarnas äkthet eller trovärdighet, men det tyder i alla fall på att den kan representera den lokala sportjournalistik som de allra flesta konsumenter tar del av.

4. Resultat och analys

Resultatdelen är utifrån frågeställningarna och den teoretiska grunden uppdelad och kategoriserad efter återkommande mönster och teman i de analyserade artiklarna. Ingen av artikelförfattarna namnges, då studien inte syftar till att undersöka enskilda sportjournalister utan istället eventuella regelbundet förekommande yrkesidealistiska oklarheter inom den lokala sportjournalistiken som genre. Utifrån de mest framträdande tendenserna redovisas de exempel som bedömts vara tydligast under de tre huvudkategorierna *ensidig rapportering*, *skiljaktigheter i gestaltning* och *personligt engagemang*. Den ensidiga rapporteringen illustrerar de mönster av tillfällen inte samtliga parter kommit till tals. Kategorin skiljaktigheter i gestaltning redogör för de tydligaste exemplena av de återkommande olikheterna i tidningarnas återgivning av samma matcher och klassificeringen personligt engagemang exemplifierar de tillfällen då författaren på något sätt uttryckt sina egna åsikter.

4.1 Ensidig rapportering

Endast i två av de sammanlagt 32 analyserade artiklarna har lokaltidningarna intervjuat motståndarlagens spelare, ledare eller representanter. Det var i Barometern efter Kalmar FF:s vinstmatch hemma mot Elfsborgs IF och i Gefle Dagblad efter Gefle IF förlorat mot Örebro SK. De journalistiska objektivitetsidealen ställer krav på journalister att alltid sträva efter att höra båda sidor och återge alla parter ståndpunkt (Häger, 2014:348). Parterna ska också ges möjlighet att bemöta kritik med deras bästa och mest relevanta argument (Häger, 2014:354). De mest framträdande momenten där det ansågs sakna en motparts bemötande var då spelare eller ledare antingen tolkade matcherna i sin helhet eller specifika matchsituationer. Därför indelades den bristfälligt allsidiga rapporteringen i de två underkategorierna *matchtolkningar* och *matchsituationer* där den sistnämnda också innefattar domarkritik.

4.1.1 Matchtolkningar

*Gefle hade några chanser, ändå inte lika klara som Södras, säger Mehic,
vi vinner rättvist och jag vill absolut framhålla vår laginsats.*

Damir Mehic, Jönköping Södra.

Eftersom Jönköpings-Posten i artikeln efter matchen mellan Jönköping Södra och Gefle IF inte intervjuar någon från motståndarlaget får läsarna i artikeln endast ta del av hemmaspelaren Damir Mehic matchtolkning. Nödvändigtvis behöver inte läsaren välja att förlita sig på spelarens

återgivning av matchen men genom att endast intervjua den ena parten gestaltas matchen utifrån det perspektivet. Artikeln ger mottagarna bilden av att Jönköping Södra skapat de bättre målchanserna, varit det bättre laget i matchen och till följd av det ”vunnit rättvist”. Då blott två av undersökningens artiklar inkluderat uttalanden från motståndarlagets representanter betyder det att läsarna i nästintill samtliga fall endast fått ta del av det ena lagets reflektioner kring matcherna. Journalisterna har på så sätt i de närmaste uteslutande gestaltat matcherna med utgångspunkt i det lokala lagets upplevelser, synsätt och tankar.

Otroligt surt. Främst för att Helsingborg är så svaga, det fanns väldigt mycket mark att erövra där i dag. Det grämer mig mest.

Marcus Antonsson, Kalmar FF.

Ett liknande exempel är då Marcus Antonsson, spelare i Kalmar FF, citeras i Barometern efter en förlustmatch mot Helsingborgs IF. Han menar att förlusten känns extra ”sur” på grund av att ”Helsingborg är så svaga”. Endast den bilden av matchen och motståndarlaget förmedlas till läsarna. Det kan jämföras med när Henrik Larsson, tränare i Helsingborgs IF, uttalar sig om samma match fast i Helsingborgs Dagblad och då säger att han ”givetvis är väldigt, väldigt nöjd med sättet vi tar de här tre poängen ikväll. Med tanke på att de först gör 1-0, 2-1 och att vi sedan har styrkan att göra 3-2. Det gläder mig enormt.”

De kunde ha gjort sju- åtta mål kändes det som. Det var ingenting som stämde för oss.

Viktor Claesson, IF Elfsborg.

Ett av de två undantagen som bekräftar regeln kommer alltså efter att Kalmar FF på hemmaplan besegrat Elfsborgs IF. Barometern intervjuar både bortalagets mittfältare Victor Claesson och målvakt Kevin Stuhr Ellegaard som i artikeln förklarar att Kalmar FF varit det bättre laget och kunnat göra än fler mål än de nu gjort. Ellegaard förklarar också att planen var ”fin” och att inte heller den kan användas för att bortförklara förlusten. Visserligen är det uttalanden som med framingteorin i åtanke kan anses gynna det egna laget och det egna syftet då matchövertaget också bekräftas av motståndarna. Samtidigt uppfattas återgivningen av matchen mer trovärdig då båda parter kommer till tals.

4.1.2 Matchsituationer

Men det är otroligt att han inte blåser straff när Bertilsson blir kapad bakifrån. 1-1 där och det hade blivit en annan match.

Anders Bååth, Gefle IF.

Det andra och sista exemplet då en motpart kommer till tals är då Örebro SK:s tränare Alexander Axén blir intervjuad i Gefle Dagblad efter att hans lag besekrat Gefle IF med 4-0. Han gör ett uttalande där han hävdar att ifall Gefle IF fortsätter på samma spår så kommer förbättrade resultat snart att komma. Gefle Dagblad har intervjuat motståndarlagets tränare men samtidigt får varken han eller domaren besvara Geflespelaren Anders Bååths kritik gentemot domarinsatsen och en enligt honom tveksam straffsituation. I enlighet med yrkesidealens krav på allsidighet bör båda sidor i en konflikt ges möjlighet att kommentera händelseförloppet och besvara eventuell kritik (Häger, 2014:30). I det här fallet borde i första hand domaren ha möjlighet att bemöta kritiken, men i andra hand antingen en spelare eller ledare i motståndarlaget.

Han kanske förstärker lite men jag kanske inte ska gå in i den situationen.

Daryl Smylie, Jönköping Södra.

Lagens spelare och ledare kan i överensstämmelse med teorierna kring sakgestaltningar och tendentiösa uppgiftlämnare antas vara motiverade att söka genomslag för sina egna gestaltningar och tankegångar (Shehata, 2004:329). I de analyserade artiklarna återberättar spelarna ofta matchsituationer på ett sådant sätt som kan tänkas främja den egna agendan. Exempelvis förklarar Jönköping Södras Daryl Smylie sin varning i matchen mot Gefle IF med att motståndarlagets spelare "kanske förstärker lite" och syftar då till att spelaren överdriver i situationen för att Daryl Smylie ska få varningen. Läsaren får i texten endast ta del av hur hemmaspelaren återger händelsen och återigen brister rapporteringen gentemot journalistikens krav på allsidighet.

Jag har inte sett repriserna på Noahs andra gula kort, men det kändes hårt. Och vi kunde också fått en straff. Eller två. Jag brukar inte klaga på domare, men jag tycker inte att han håller den nivå han ska ha. Och mot Örebro, när han också dömde oss, skulle de definitivt haft ett rött kort.

Joel Cedergren, GIF Sundsvall.

Domarkritik, som i ett tidigare exempel utfärdades av Anders Bååth i Gefle IF, påträffas i ett flertal av undersökningens artiklar. Utan undantag framförs inte någon domares ståndpunkt. Efter att GIF Sundsvall spelat oavgjort mot Falkenbergs FF kritiserar Joel Cedergren, GIF Sundsvall, både domarens insats i senaste matchen men också dennes tidigare insatser. Läsarna får inte ta del av båda sidornas synvinkel och händelsen gestaltas på så sätt endast utifrån spelarens perspektiv. De pressetiska spelreglerna menar en kritiserad person eller part alltid bör få chans att bemöta kritiken (Häger, 2014:354). Inte i någon av texterna redovisas det heller att personerna antingen givits chansen att bemöta kritiken eller varit okontaktbara, något som Björn Häger menar att tidningar oftast bör ha som princip att göra (Häger, 2014:354).

4.1.3 Sammanfattning

Artiklarna innehåller nästan uteslutet endast uppgifter från en av konfliktens parter. Matcherna och matchsituationerna liknas i den här undersökningen vid konflikter. Dessutom kan uppgiftslämnarna, spelare och ledare, i högsta grad misstänkas vara tendentiösa och ha anledning att förvränga eller undanhålla sanningen. I huvudsak misstänkt tendentiösa uppgiftslämnare bör kompletteras med andra källor för att uppgiften inte ska betraktas som intetsägande (Häger, 2014:186).

Utifrån undersökningen kan den lokala sportjournalistiken tänkas tillhöra den sfär som i teorier kring objektivitetidealet kommit att kallas konsensus, där journalisterna inte känner behovet av allsidighet och åsikterna väldigt sällan ifrågasätts. Journalister hävdas kunna definiera och förstärka vad som anses vara accepterat och normalt. Genom att i vissa frågor inte låta båda sidor komma till tals och försvara eller ge uttryck för sin ståndpunkt kan journalistiken påverka den allmänna uppfattningen om vilka åsikter som tillhör normaliteten (Strömbäck, 2015:182). Med intertextualitet och interdiskursivitet i åtanke är det också framträdande hur den lokala sportjournalistikens återkommande mönster av enkelriktad rapportering bidrar och har bidragit till att konstruera normerna för den lokala sportjournalistiken. Undersökningen påvisar tydligt att det inom den lokala sportjournalistiken inte anses nödvändigt att låta båda sidor komma till tals.

Anledningen till att avsaknaden av motparter i den lokala sportjournalistiken eventuellt inte ifrågasätts kan också kopplas till teorin om hostile media effect och att medierna främst uppfattas vara partiska då de strider mot läsarnas egna åsikter och värderingar (Strömbäck, 2015:183). Majoriteten av lokaltidningens läsare kanske kan förmodas sympatisera med det lokala laget och därför inte efterfråga en annorlunda ståndpunkt.

4.2 Skiljaktigheter i gestaltning

Under analysen framträdde väldigt tydliga skillnader i hur journalisterna i efterhand valde att gestalta matcherna och vilka situationer de fokuserade på. All nyhetsrapportering framställs och gestaltas på något vis och innehåller därför någon form av framing (Shehata, 2004:327). Analysen fokuserar därför på de gestaltningar som kunnat uppfattas som tveksamma utifrån det yrkesmässiga objektivitetsidealet. Förutsatt att journalisterna sympatiserar med det lokala laget förekommer det upprepade gånger att skribenterna skildrar och fokuserar på de av matchernas situationer som i överensstämmelse med teorin kring framing och sakgestaltningar kan tänkas främja det egna syftet och då följdaktligen även det lokala lagets syfte (Shehata, 2004:329). De tydligaste skillnaderna uppenbarade sig då lokaltidningarna vid flera tillfällen efter förlustmatcher valt att fokusera mer på kringliggande omständigheter och företeelser än matcherna i sig. Även i fråga om vilka matchsituationer som lyfts fram och hur de framställs finns tydliga differenser. Skiljaktigheterna har därför delats in i underkategorierna *omständigheter* och *matchsituationer*.

4.2.1 Omständigheter

Inför första matchen den här säsongen på vanligt gräs förberedde sig GIF med att träna som vanligt på Gavlevallens konstgräs - helt enkelt för att man inte hade något val.

Gefle Dagblad.

Ett exempel då det i stor utsträckning fokuserats på omständigheter är då Östersunds-Posten efter Östersund FK:s förlust i bortamatchen mot IFK Göteborg i huvudsak koncentrerar sig på hur klubben bjudit utflyttade jämtlänningar till arenan. Ett annat exempel på tydliga skiljaktigheter är efter matchen mellan Jönköping Södra och Gefle IF. Jönköpings-Posten skriver då om målskytten Daryl Smylies goda insats och den debuterande målvakten Damir Mehic som inte släppte in några mål i vinstmatchen. Gefle Dagblad skriver istället om ovanan att spela på naturgräs och avsaknaden av influensadrabbade anfallaren Johan Oremo.

GIF gjorde sitt bästa för att försöka bemästra både naturgräs, avsaknaden av Oremo och ett hemmalag som spelade en resolut och rörlig fotboll.

Gefle Dagblad.

Gefle IF:s tränare Roger Sandberg vill själv inte lyfta varken underlaget eller sjukfrånvaron som

orsaker till förlusten då han säger att ”vi ska inte lägga för stor fokus på det, det var inte därför vi förlorade”. Trots det väljer skribenten att uppmärksamma just de faktorerna. Gestaltningen ger en känsla av att journalisten själv försöker finna bakomliggande orsaker till och bortförklara den förlorade matchen. Yrkesidealen förordar journalister att vara oberoende granskare av makten (Häger, 2014:30). Kanske bör skribenten ifrågasätta varför Gefle IF efter många år i Allsvenskan fortfarande inte kan spela på naturgräs och varför inte spelplanen fungerar utan Johan Oremo istället för att, som det ser ut nu, presentera omständigheterna som ursäktande orsaker till ett för klubben dåligt resultat.

Marcus Antonsson inledde med ett mycket vackert 1–0-mål men fick efter första halvlek tacka för sig när han kände av sin vadskada.

Barometern.

Matchen mellan Kalmar FF och Helsingborgs IF är ett annat exempel på olika gestaltningar de två tidningarna emellan. Barometern koncentrerar rapporteringen på målskytten Marcus Antonssons vadskada och att Kalmarspelaren tvingats utgå efter en skada. Barometern inte bara nämner vadskadan i samband med uppmärksamheten som målskytt, utan vadskadan ingår i både rubrik, bildtext och brödtextens inledning. Undersökningen avser inte att lägga olika stor vikt vid artiklarnas olika beståndsdelar, men vadskadans upprepade förekomst vittnar i det här fallet om artikelns huvudsakliga framställning. Helsingborgs Dagblad lyfter fram Linus Hallenius, anfallare i Helsingborgs IF och dennes fortsatta målskörd. Precis som i föregående exempel från Gefle Dagblad kan Barometerns artikel uppfattas som bortförklarande genom märkbar fokusering på förmildrande omständigheter.

4.2.2 Matchsituationer

I slutsekunderna gick Tobias Hysén omkull i kamp med Norrköpingsmålvakten - och både han och publiken hoppades på straff från domaren. Men icke.

Göteborgs-Posten.

Matchgestaltningen skiljer sig också i fråga om vilka matchsituationer och händelser som ges uppmärksamhet. Göteborgs-Posten skriver efter mötet mellan IFK Göteborg och IFK Norrköping om den bittra stämningen i omklädningsrummet efter det oavgjorda resultatet, att viktiga spelaren Gustav Engvall blir utbytt efter 60 minuter och en misstänkt situation som hade inneburit straff för

hemmalaget. I Norrköpings Tidningar uttalar sig istället Norrköpingspelaren Niklas Bärkroth om besvikelsen över att tappa in ett sent mål och texten uppmärksammar avsaknaden av skadade Andreas Blomqvist. Någon straffsituation nämns inte överhuvudtaget.

4.2.3 Sammanfattning

Att skribenten lyfter fram vissa aspekter ur en uppfattad verklighet kan förklaras som framing. Artikelförfattarna uppfattar och tolkar matcherna på olika sätt och därför skildras matcherna utifrån skilda iakttagelser (Shehata, 2004:327-328). Oftast belyser tidningarna situationer som kunnat tänkas förbättra bilden av det lokala lagets insats. Tveksamma situationer i motståndarlagets straffområde, ifrågasatta varningar eller andra, vid en förlust, förmildrande omständigheter som den lokala tidningen i vinnarlagets region istället utelämnar. Eftersom denna typ av fördelaktig framställning förekommer frekvent kan rapporteringen uppfattas innehålla tendenser av sakgestaltningar. Sakgestaltning innebär tillfällen då aktörer definierar verkligheten på ett sätt som syftar till att understödja de egna tankarna och synpunkterna (Shehata, 2004:329).

De av den intertextuella analysens gemensamma mönster som påträffats visar påtagligt hur även denna typ av enkelriktad rapportering onekligen accepteras inom den rådande diskursen. Matchsituationer och omständigheter som uppmärksammas är frekvent till fördel för det lokala laget vilket tyder på att den typen av gestaltningar är vagt ifrågasatt inom den lokala sportjournalistiken.

4.3 Personligt engagemang

Tillfällen då skribenterna dragit egna slutsatser, gjort egna värderingar och visat prov på personligt engagemang är också det ständigt återkommande i texterna. Ändå ska inte journalister bevaka frågor om så är fallet (Häger, 2014:359). Inte heller har tidningarna på något sätt markerat att det skrivna övergått till tolkande eller analytisk form. Något som enligt Strömbäck tydligt måste signaleras för att kunna frångå de journalistiska idealens normer (Nord & Strömbäck, 2004:277). Formuleringar där journalistens egna uppskattningar och tolkningar framträder var ofta förekommande i de analyserade texterna. Dessutom upptäcktes tillfällen då artikelförfattarnas sympatier för det lokala laget synliggjordes, både mer eller mindre tydligt. Det personliga engagemangets underkategorier blev således *egna värderingar* och *lokalpatriotiskt engagemang*. Vidare upptäcktes att journalisten många gånger själv antar rollen som den avsaknade motparten

och då i samtliga fall gör det baserat på egna värderingar. Företeelsen redovisas därför under ytterligare en av det personliga engagemangets underkategorier benämnd *journalisten som motpart*.

4.3.1 Lokalpatriotiskt engagemang

Elfsborg växte som lag i andra halvlek och ett tidigt mål av Simon Hedlund gav hopp.

Borås Tidning.

Borås Tidning skriver om hur laget spelade allt bättre ju längre tiden gick i förlustmatchen mot Kalmar FF och att ett mål i inledningen av den andra halvleken inger ”hopp” om att vända underläget. Skribenten skriver inte att målet ”gav hopp åt Elfsborg” eller ”gav hopp åt laget” utan helt enkelt att målet ”gav hopp”. Författaren indikerar med det ordvalet att det inte bara är lagets utan också författarens egen förhoppning att Elfsborg ska vända underläget och ger tydliga indikationer på ett personligt engagemang.

Kvällen började ju så bra, Marcus Antonssons 1–0 var vackert och bådade väldigt gott.

Barometern.

På samma sätt uttrycker en skribent i Barometern att lagets ledningsmål i matchen mot Helsingborgs IF ”bådade väldigt gott”. Återigen klargör inte reportern att det bådade väldigt gott för Kalmar som lag eller spelaren som matchhjälte. Meningsuppbyggnaden och intentionen är svår att tolka på något annat sätt än som ett uttryck för ett lokalpatriotiskt engagemang. Även uttrycket ”vackert” får i det här, och i de allra flesta sammanhang, ses som en egen bedömning och ett ordval som inte är i enlighet med yrkesidealen.

En säsong stod på spel, chanserna skapades, men bollen ville inte in. Vi fick ett skadebyte och en irriterad Gustav Engvall efter ”tidigt” byte.

Göteborgs-Posten.

I Göteborgs-Posten går artikelförfattaren efter en oavgjord match mot IFK Norrköping ungefär så långt en skribent textmässigt kan gå ur lokalpatriotisk synvinkel. Istället för att ge indikationer på sympatier gentemot det lokala laget så bekräftar skribenten samhörigheten genom att i texten

benämna laget IFK Göteborg som ”vi”. Visserligen under vinjetten *Så var matchen* men det kan fortfarande inte räknas som en tydlig signalering om att det skrivna nu övergått till någon form av debatt- eller ledarspalt utan snarare motsatsen. ”Så var matchen” antyder tvärtom att den kommande informationen, precis som det står, istället ska återspegla matchen som den faktiskt varit och att textformen alltså inte frångår de journalistiska yrkesidealens normer. Uttrycket ”vi” kan med modalitet i åtanke ses som ett uttryck som med väldigt hög grad av säkerhet bestyrker samhörigheten mellan journalist och klubb. Att författaren benämner det lokala laget som ”vi” förekommer under studien endast i det här fallet och därför måste ett så tydligt bekräftande ordval ses som en ytterlighet. Likväl verifierar det odiskutabelt problematiken och motstridigheternas existens. Skribenten gör i tolkningen en intressant handling genom att placera ordet *tidigt* inom citationstecken. På så sätt markeras att uttrycket är just en egen bedömning, eller åtminstone en bedömningsfråga. Många faktorer kan spela in för att ett byte ska anses vara tidigt, till exempel vilken spelare det gäller eller vad som hänt i matchen. Genom citationstecknen klargörs att bytet kan anses vara tidigt, men samtidigt att det inte behöver vara det.

4.3.2 Egna värderingar

*Det var efter juniormässigt försvarsspel, obefintligt passningsspel, klint
duellspel och tomma löpningar Elfsborgs spelare efter en halvtimme kunde titta upp på
tavlan och konstatera 3-0 till Kalmar.*

Borås Tidning.

Skribenten på Borås Tidning konstaterar efter matchen mellan Kalmar FF och Elfsborgs IF anledningarna till varför Elfsborg hamnat i underläge från första början. Utan statistisk eller faktabaserad grund hävdar författaren att matchinledningens missgynnande resultat berodde på bland annat dåligt försvars- och passningsspel. Journalisten framställer också sin egen matchbild som fakta då denne inte skriver att det ”kanske”, ”möjligtvis” eller enligt hans egen uppfattning berodde på dåligt försvars- eller passningsspel. Det är alltså med hög grad av modalitet som skribenten framställer sin bild av matchinledningen, trots avsaknad av uppbackande källor. Inte heller antyds på något sätt att texten övergått till en analytisk eller tolkande form.

Kalmars dominans i första halvlek var total.

Barometern.

En liknande formulering återfinns efter samma match fast i tidningen Barometern då författaren hävdar att Kalmar totalt dominerat första halvlek. Återigen framställer skribenten sina egna åsikter som fakta med hög grad av modalitet. Skillnaden är att åsikterna denna gång backas upp med ett uttalande från motståndarlagets Viktor Claesson där han säger att ”de kunde ha gjort sju-åtta mål kändes det som”. Därmed förstärker journalisten trovärdigheten i sina egna värderingar genom att de också bekräftas av en förmodat oberoende motpart. Samtidigt är inte de egna reflektionerna faktabaserade och bör heller inte framställas som sådana.

4.3.3 Journalisten som motpart

Vissa gånger förekommer det att skribenten själv tar sig an rollen som den avsaknade motparten i texterna. Då tränare eller spelare påstått att matchen gått till på ett visst sätt och författaren sedan varit av en uppfattning som inte överensstämmer med den tidigare förklaringen. Problematiken med de tillfällen som skribenterna gjort det är att de möter uttalandena med egna värderingar och bedömningar utan att det som förespråkats tydliggjorts att texten intagit en tolkande och analytisk form.

Men Norrköping, som tog över spelet i den andra halvleken efter en relativt jämn första, hade flera chanser att avgöra vid rullande spel.

Nerikes Allehanda.

Efter att Örebro SK förlorat mot IFK Norrköping uttalar sig Martin Lorentzon, Örebro SK, kritiskt och menar att förlusten främst beror på dåliga ingripanden vid fasta situationer och två insläppta mål på hörnor. Skribenten i Nerikes Allehanda påstår däremot att förlusten kunde bero på mer än så och att IFK Norrköping skapat flera chanser att göra mål även vid sidan om de fasta situationerna. Journalistens ställningstagande gynnar i det här fallet inte det lokala laget och kan därför inte anses vara partiskt i den meningen. Påståendet backas inte upp med statistisk eller faktabaserad information men skrivs ändå med hög grad av modalitet och framställs som sanningen, trots att det inte är mer än skribentens egna reflektioner. Egna reflektioner som inte får förekomma i enlighet med de journalistiska yrkesidealerna.

Roger Sandberg tyckte att GIF skapade så pass många chanser att man borde gjort två, tre mål - men i så fall borde nog Jönköping gjort tre, fyra.

Gefle Dagblad.

I Gefle Dagblad återfinns ytterligare ett exempel på när journalisten antar rollen som motpart. Efter Gefle IF:s förlustmatch mot Jönköping Södra tycker Gefles tränare Roger Sandberg att laget skapade så många chanser att de borde gjort två eller tre mål. Artikelförfattaren besvarar uttalandet genom att skriva att Jönköping Södra i så fall borde gjort än fler mål. Formuleringen kan inte heller den anklagas vara partisk till förmån för det lokala laget men återigen saknar uttrycket statistisk uppbackning och det är således endast journalistens egna bedömningar som lyser igenom i texten. Denna gång inte med faktiskt modalitet, som innebär att det framställs som fakta. Istället skriver skribenten att Jönköping ”borde” gjort tre eller fyra mål. Ordvalet innebär inte att Jönköping faktiskt skulle ha gjort fyra mål till i matchen, utan istället att de haft möjligheten att göra det. Däremot hade trovärdigheten i tolkningen stärkts radikalt med uppbackning av statistik som exempelvis visar antalet skott Jönköping haft på mål under matchen, i jämförelse med Gefle IF.

4.3.4 Sammanfattning

För att undvika jäv bör journalisterna inte bevaka frågor de själva är starkt personligt engagerade i (Häger, 2014:359). Trots det gör skribenterna så tydliga sympatimarkeringar att de benämner det lokala laget som ”vi” och bekräftar på så sätt motstridigheterna i bevakningen. Tecken på personligt engagemang, egna värderingar och ställningstaganden förekommer frekvent i texterna. Övergång till analytisk eller reflekterande form har heller inte på något sätt markerats, vilket tydligt bör göras då det är avsikten (Nord & Strömbäck, 2004:277). Enligt objektivitetidealet bör journalistiken vara så sanningsenlig och faktabaserad som möjligt (Nord & Strömbäck, 2004:277). Med hög grad av modalitet presenterar skribenterna gång på gång deras egna uppfattningar som fakta när det kommer till tolkningar av matcher och situationer. Återkommande förekomst av egna åsikter som inte syrsks med uppbackning från andra källor äventyrar trovärdigheten inte bara i de enskilda texterna utan också genren i stort.

Även vad gäller personligt engagemang så visar den ofta upprepade förekomsten med intertextualitet och interdiskursivitet i beaktande att det förefaller accepterat i betydligt högre grad än yrkesidealen förespråkar. Lokala sportjournalister konstruerar på detta sätt normerna och idealen för den lokala sportjournalistiken vad gäller de egna åsikterna och värderingarna.

5. Slutdiskussion

I slutdiskussionen besvaras undersökningens frågeställningar och studiens resultat sammanfattas och problematiseras. Studiens huvudfrågeställning var:

Hur förhåller sig lokala sportjournalister till det journalistiska objektivitetsidealet?

För att svara på detta ställdes följande underfrågor:

- *Finns det skillnader i hur olika lokaltidningar skildrar samma matcher med lag från deras respektive orter?*
- *Gestaltas matcher utifrån ett för det lokala laget fördelaktigt perspektiv?*
- *Kommer båda sidor till tals?*
- *Finns det tecken på personligt engagemang i rapporteringen?*

Utifrån de teorier som finns kring objektivitet och hur journalistiken ska och förväntas förhålla sig till de journalistiska yrkesidealen har studien visat att den lokala sportjournalistiken i mångt och mycket har svårt att göra det. Det som sticker ut allra mest är den ensidiga rapporteringen, som strider mot både Westerståhls syn på objektivitet och framför allt yrkesidealens krav på att alltid höra båda sidor i en konflikt. Endast i två av de totalt 32 behandlade artiklarna intervjuas representanter från motståndarlag. En allsidig nyhetsrapportering anses vara ett krav för att behålla allmänhetens förtroende för massmedierna (Häger, 2014:347). Med studien som grund är det tydligt att allsidighetskravet inte ställs inom den lokala sportjournalistiken och problematiken med det blir alltså framförallt risken att sportjournalistiken förlorar eller redan har förlorat läsarnas förtroende. Lagens spelare och ledare måste ses som tendentiösa uppgiftslämnare och sådana bör ofrånkomligt kompletteras med motparter för att uppfattas som trovärdiga.

Undersökningen visade också att matchrapporteringen inte bara skiljde sig utan också i stor utsträckning skiljde sig till det lokala lagets fördel. Bland annat med beaktning för vilka situationer som lyftes fram och hur de situationerna återgavs. Skiljaktigheterna behöver inte vara enbart ett medvetet ställningstagande av skribenterna utan kan också det tänkas ha en koppling till avsaknaden av motparter i texterna. Journalisterna har av vad som framgår endast tagit del av det

ena lagets observationer och matchbilder vilket såklart kan reflekteras i rapporteringen. Ofta fokuserar artiklarna på de matchsituationer som varit avgörande för eller hade kunnat förändra matchbilden till fördel för det lokala laget medan matchen i motståndarlagets lokala tidning fokuserar på andra situationer som istället varit avgörande för det laget. Vilket inte är konstigt då endast en av parterna intervjuats. Artiklar som saknar en svarande motpart kan redan där anklagas innehålla framing till förmån för den part som faktiskt kommer till tals. Likaså i de fall där matchrapportering fokuseras på förmildrande förutsättningar och situationer som missgynnat det ena laget, i synnerhet då inte motståndarlaget får ge uttryck för sin ståndpunkt.

Artiklarna frångår också de journalistiska yrkesidealen när det kommer till förekomsten av personligt engagemang och egna tolkningar. Däremot ska det sägas att det är svårt att analysera och sätta fingret på exakt hur ett personligt engagemang kommer till uttryck. De situationer som tagits upp i studien är tydliga exempel där skribenterna refererat till hemmalaget som ”vi” eller uttryckt personligt hopp om matchernas utgång. Journalisternas personliga engagemang kan också tyckas visa sig genom vilka som får komma till tals och på vilket sätt matcherna gestaltas. Sedan innebär det ytterligare en svårighet att svara på ifall den ensidiga rapporteringen och matchgestaltningarna också det är en följd av det egna engagemanget eller helt enkelt beror på den rådande normen för den lokala sportjournalistiken, där kraven på professionalism och allsidighet uppenbarligen inte ser likadana ut som i exempelvis den politiska journalistiken. David Rowe hävdar också att en förmildrande skildring av det lokala laget kanske också kan böttna i en rädsla att förlora lokaljournalistikens begränsade kontaktnät (Rowe, 2004:51). Helt klart är emellertid att personligt engagemang stundtals lyser igenom i texterna på ett sätt som inte accepteras inom andra journalistiska genrer. Det är enkelt att förstå problematiken ifall jämförelsen görs med en författare i en nyhetsartikel som uttrycker hopp över att den politiska debatten ska sluta på ett speciellt sätt eller skriver att ”vi verkar tappa i opinionsundersökningarna”.

Intertextualitet innebär att hitta gemensamma mönster mellan och studera texternas förhållande till varandra. Interdiskursivitet innebär istället att dra slutsatser om de bakomliggande diskurserna (Winter Jörgensen & Phillips, 2000:85-87). Gemensamma mönster av ett vagt förhållningssätt till yrkesidealen kan tydligt utläsas. Genren kan utifrån undersökningen tänkas placeras i sfären för konsensus och i så fall görs också antagandet att väldigt få ifrågasätter den rådande diskursen. För tillfället tillåts yrkesidealistiska tveksamheter som bristande allsidighet och förekomst av egna åsikter och personligt engagemang. Den lokala sportjournalistiken bidrar på så

sätt också till att producera, definiera, förstärka och reproducera sin egen normalitet och vilka yrkesidealistiska tvivelaktigheter som anses acceptabla inom genren.

Björn Häger skriver att journalister inte ska bevaka frågor som de är starkt personligt engagerade i och att nivån på aktiviteten måste avgöra hur stor konflikten är (Häger, 2014:359). Kanske anses sport och sportjournalistik så oseriös att behovet av att följa de journalistiska yrkesidealen inte kvarstår. Tvivelaktigheterna som framkommit i undersökningen tyder på ett oprofessionellt förhållande till yrkesidealen med flera exempel på just ensidig rapportering, fördelaktig framing och starkt personligt engagemang. Det har, som exemplifierat i inledningen, riktats missnöje gentemot sportjournalistikens yrkesnormer. Enligt Nord och Strömbäck ligger dessa yrkesnormer till grund för journalistikens professionalisering (Nord & Strömbäck 2004:182-183). För att sportjournalistiken ska uppfattas som professionell och utvecklas i den riktningen bör således yrkesidealen följas i så stor utsträckning som möjligt.

Om journalistiken till slut bara behandlar lättsamheter och skvaller med högt underhållningsvärde, handlar det inte längre om journalistik utan istället sagoberättande och yrkesidealen blir blott en samling betydelselösa ord.

Björn Häger (2014:30)

5.1 Förslag till vidare forskning

Frågor som denna studies tillvägagångssätt inte lyckas besvara på öppnar för fortsatt forskning. Med grund i studier som redan gjorts kring hur sportskribenterna och sportredaktionerna ser på förhållandet till yrkesidealen men också de bakomliggande anledningarna till att eventuella felaktigheter accepteras. Undersökningar som svarar på ifall svenska lokaljournalisterna i stor utsträckning har ett tydligt tycke för de lokala klubbarna eller om det är de rådande normerna för sportjournalistiken som uppenbarar sig i bristfällig objektiv rapportering.

Lokala sportjournalisters relationer till deras kontaktpersoner skulle också vara en intressant infallsvinkel. Huruvida det finns en rädsla att förlora ett antagligen smalt kontaktnät eller om det är svårt att hålla ett yrkesmässigt avstånd till sina källor. Kvalitativa intervjuer som till skillnad från denna studie och med rätt frågor ställda inte bara ger en hint om hur den lokala sportjournalistiken tar uttryck utan också varför den gör det. Lokala sportjournalisters egna uppfattningar och upplevelser kring de påstått motstridiga krav de kan ställas inför är en annan del som kvalitativa

intervjuer kan besvara. Ifall journalisterna själva känner av speciella förväntningar från de lokala klubbarna, supportrarna och läsarna och hur de går till väga för att klara av balansgången gentemot de journalistiska yrkesidealerna.

Vidare vore det intressant att veta varför människor både läser och skriver sportjournalistik samt vilka förväntningar de har på sportjournalistik. I uppsatsen "Det han gjorde sedan har ingen tidigare upplevt" påstår dessutom författarna Benjamin Troff och Joakim Öhrlin att många eftersöker en seriösare sportjournalistik (Troff och Öhrlin, 2015). Det väcker frågor kring varför ingenting förbättras och varför genren tillåter det oprofessionalistiska förhållningssätt som idag råder. Rasmus Ahlberg, Isak Boström och Adam Lundberg diskuterar huruvida absolut objektivitet ens existerar (Ahlberg, Boström och Lundberg, 2014). Med de två studierna tillsammans med denna som bakgrund vore det av stort intresse att undersöka varför det inte är möjligt inom lokal sportjournalistik att uppnå närmsta möjliga mån av absolut objektivitet, ifall det ändå efterfrågas en seriösare sportjournalistik. Kvalitativa intervjuer med lokala sportjournalister är återigen tillvägagångssättet och kan besvara huruvida det beror på ekonomiska anledningar, kopplade till att förlora läsare, eller något helt annat.

6. Källförteckning

6.1 Tryckta källor

Bryman, Alan. 2011. *Samhällsvetenskapliga metoder*. uppl. 2. Liber, Malmö.

Börjesson, Mats och Palmblad, Eva. 2007. *Diskursanalys i praktiken*. uppl. 1:3. Liber, Malmö.

David, Matthew och Sutton, Carole D. 2016. *Samhällsvetenskaplig metod*. Studentlitteratur, Lund.

Fairclough, Norman. 2010. *Critical discourse analysis. The critical study of language*. Pearson Education Limited, Edinburgh.

Foucault, Michel. 1972. *Vetandets arkeologi*. Caverfors, Staffanstorp.

Grønmo, Sigmund. 2006. *Metoder i samhällsvetenskap*. Liber, Malmö.

Hadenius, Stig, Lennart Weibull, och Ingela Wadbring. 2011. *Massmedier: Press, Radio Och Tv I Den Digitala Tidsåldern*. 10 uppl. Ekerlid, Stockholm.

Hartman, Jan. 1998. *Vetenskapligt tänkande - från kunskapsteori till metodteori*. Studentlitteratur, Lund.

Häger, Björn. 2014. *Reporter: en grundbok i journalistik*. uppl 2. Studentlitteratur, Lund.

Karlsson, Michael och Strömbäck, Jesper. 2010. *Handbok i Journalistikforskning*. Studentlitteratur, Lund.

Nord, Lars och Strömbäck, Jesper. 2004. *Medierna och Demokratin*. Studentlitteratur, Lund.

Rowe, David. 2004. *Critical Readings: Sport, Culture and the Media*. uppl 2. Maidenhead,

Berkshire, Open UP.

Shehata, Adam. 2004. Framingeffekter. I Lars Nord och Jesper Strömbäck (red.). *Medierna och demokratin*. Studentlitteratur, Lund.

Stofer, Kathryn T. Schaffer, James R. och Rosenthal, Brian A. 2010. *Sports journalism: an introduction to reporting and writing*. Rowman & Littlefield Publishers, Inc, Lanham, Maryland.

Strömbäck, Jesper. 2015. *Makt, medier och samhälle*. uppl 2:2. Studentlitteratur, Lund.

Watt Boolsen, Merete. 2007. *Kvalitativa analyser, forskningsprocess, människa, samhälle*. Gleerup, Kristiansstad.

Westerståhl, Jörgen. 1983. Objective News Reporting: General Premises. *Communication Research* 10 (3): 403-424.

Winther Jørgensen, Marianne och Phillips, Louise. 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Studentlitteratur, Lund.

6.2 Referensartiklar

Hägglund, Kjell. 2010. Sportjäv är inte en bagatell. *Journalisten*. 12 oktober.
<http://www.journalisten.se/> (2017-02-16).

Nordström, Maria. 2008. Objektivitet - vad är det? *Sundsvalls Tidning*. 6 december.
<http://www.st.nu> (2017-03-03).

Thambert, Fredrik. 2013. Sportjournalisterna är partiska. *Resume*. 28 februari.
<http://www.resume.se> (2017-02-16).

Zell, Daniel. 2007. Pinsamt, Hallandsposten. *Svenska fans*. 30 juni. <http://www.svenskafans.com/>
(2017-03-03).

6.3 Webbsidor

Gefle IF. 2017. *Våra Samarbetspartners*. <http://www.gefleiffotboll.se/marknad/vara-samarbetspartners/> (2017-03-04).

Helsingborgs IF. 2017. *Våra partners*. <http://www.hif.se/hif-partners/vara-partners/> (2017-03-04).

IF Elfsborg. 2017. *Våra partners*. <http://elfsborg.se/for-foretag/vara-partners/> (2017-03-04).

Svenska Fotbollsförbundet. 2016. *Tabell och resultat*. <http://svenskfotboll.se/allsvenskan/tidigare-ar/resultat-2016/tabell-och-resultat/?scr=fixturelist&ftid=62068> (2017-03-18).

TS Mediefakta. 2017. <http://www.ts.se/> (2017-03-27).

6.4 Tidigare uppsatser

Ahlberg, Rasmus, Boström Isak och Lundberg Adam. 2014. *När journalisten blir supporter : En kvalitativ studie av lokala sportjournalisters förhållande till objektivitet*. Mittuniversitetet.

Troff, Benjamin och Öhrlin, Joakim. 2015. *"Det han gjorde sedan har ingen någonsin upplevt" : En studie av framing inom lokal sportjournalistik*. Linnéuniversitetet.

6.5 Analysmaterial

Asahara, Makoto. 2016. "Enkelt att spela med bra spelare". *Norrköpings Tidningar*. 19 september.

Axelsson, David. 2016. "Haglund: "Det tar tid att hitta rätt". *Borås Tidning*. 11 april.

Axelsson, David. 2016. "Haglunds drag: kortare pausvila". *Borås Tidning*. 11 april.

Axelsson, David. 2016. "Vi gjorde allt man inte ska". *Borås Tidning*. 29 augusti.

Berlstedt, Torbjörn. 2016. "Mehic höll tätt i startdebuten". *Jönköpings-Posten*. 18 april.

Brändh, Henrik. 2016. "Holmberg stekhet där det är kallt". *Nerikes Allehanda*. 20 maj.

Brännmyr, Jonas. 2016. "Här jublar Logi – efter 78 matcher". *Nerikes Allehanda*. 20 maj.

Daagh, Johny. 2016. "Skönt kvitto för Bärkroth". *Norrköpings Tidningar*. 20 maj.

Eriksson, Henrik. 2016. "Dioufs delikata återkomst". *Barometern*. 11 april.

Eriksson, Henrik. 2016. "Försvaret darrar igen". *Barometern*. 26 april.

Eriksson, Henrik. 2016. "Mittbacken Elm rasar över slarvet". *Barometern*. 26 april.

Eriksson, Henrik. 2016. "Vaden tvingade Antonsson att kliva av". *Barometern*. 26 april.

Fiedler, Eric. 2016. "Hines-Ike: "Vi svek oss själva". *Nerikes Allehanda*. 8 augusti.

Fiedler, Eric. 2016. "Kritiken: "Är det som dödar oss". *Nerikes Allehanda*. 8 augusti.

Hansson, Lasse. 2016. "Vilken vecka, Calle". *Barometern*. 11 april.

Hansson, Lasse. 2016. "Kalmar kunde ha gjort sju-åtta mål". *Barometern*. 11 april.

Hilmersson, Eric. 2016. "Alvbåge: De lirar ju som fan". *Göteborgs-Posten*. 27 september.

Hilmersson, Eric. 2016. "Rieks bakom säker seger". *Göteborgs-Posten*. 27 september.

Hilmersson, Eric. 2016. "Sent nickmål gav en poäng". *Göteborgs-Posten*. 20 maj.

Hägerborn, Magnus. 2016. "Planen som sprack: ställde till det". *Gefle Dagblad*. 18 april.

Johannesson, Jacob. 2016. "Cibicki hjälte efter den tunga veckan". *Jönköpings-Posten*. 29 augusti.

Johannesson, Jacob. 2016. "Sebastian Lagrell: "Vi gjorde förändringar". *Jönköpings-Posten*. 29 augusti.

Johannesson, Jacob. 2016. "Smylie räddade segern i slutet". *Jönköpings-Posten*. 29 augusti.

Johansson, Lisa. 2016. "IFK för tuffa – ÖFK föll på Gamla Ullevi". *Östersunds-Posten*. 27 september.

Lidén, Andreas. 2016. "Peter Wilson räddade poäng". *Sundsvalls Tidning*. 16 oktober.

Lidén, Andreas. 2016. "Ytterligare en lokalproducerad talang har presenterat sig i GIF". *Sundsvalls Tidning*. 16 oktober.

Månsson, Ulf. 2016. "Surprises toppmatch räckte inte för HIF". *Helsingborgs Dagblad*. 19 september.

Nilsson, Mattias. 2016. "Vi gör en bra prestation". *Hallands Nyheter*. 17 oktober.

Sandström, Daniel. 2016. "Sandberg: "Jag har full förståelse". *Gefle Dagblad*. 20 maj.

Sjöblom, Patrik. 2016. "Med Smylie på planen vinner J-södra". *Jönköping-Posten*. 18 april.

Svensson, Robin. 2016. "Eliasson presenterade sig direkt". *Norrköpings Tidningar*. 8 augusti.

Svensson, Robin. 2016. "Uppvisningen ordnade ny seger". *Norrköpings Tidningar*. 8 augusti.

Wickmark, Caroline. 2016. "Hallenius fulländade HIF:s vändning". *Helsingborgs Dagblad*. 26 april.

Åberg, Andreas. 2016. "Underhållande nickfest med IFK-veteranerna". *Norrköpings Tidningar*. 8 augusti.